

Eikedalen fritidsboliger, Samnanger

Virkninger på naturmiljø

Utførende konsulent: Dag Holtan	Kontaktperson/prosjektansvarlig: Dag Holtan E-post: dholtan@broadpark.no	
Oppdragsgiver: Ing. Egil Ulvund AS, Jondal	Kontaktperson hos oppdragsgiver: Egil Ulvund	År: 2012
Referanse: Holtan, D. 2012. Eikedalen fritidsboliger, Samnanger. Virkninger på naturmiljø. Notat 18.09.2012. 11 s.		
Referat: Det er gjennomført befaringsrapport av området hvor «Eikedalen fritidsboliger» er tenkt utbygd. Naturmangfoldet i denne delen av Eikedalen er allerede sterkt preget av kulturpåvirkning, bl.a. med skisenter og en omfattende tilrettelegging for utbygging av fritidsboliger. Det er svært lite som tyder på at området har naturgrunnlag for forekomster av prioriterte naturtyper eller spesielt sjeldne eller rødlistede arter.		
Emneord: Samnanger Eikedalen fritidsboliger Naturmangfold Virkninger på naturmiljø		

Forsida: Nedlagt småbruk vest i planområdet under befaringsrapporten 20. juni 2012. Foto: Dag Holtan.

SAMMENDRAG

Bakgrunn

Det ble holdt oppstartsmøte i forbindelse med reguleringsplan for fritidsboligene 18.08.2011, etter forslag fra Ålvik Bygg & Utvikling.

På oppdrag fra ing. Egil Ulvund AS har biolog Dag Holtan gjennomført kartlegging av potensielt forekommende naturtyper i og inntil utbyggingsområdet, samt vurdert virkningene av en eventuell utbygging på de registrerte naturkvalitetene.

Utbyggingsplaner

Fra oppstartsmøtet er kopiert følgende: «Det føreligg ingen reguleringsplanar som grensar inn mot planområdet. To reguleringsplanar for fritidsbustader er starta opp/under oppstart litt lenger mot nord. Ein gjeldande reguleringsplan finst også litt sør for planområdet ... Kommunen gjorde plankonsulenten merksam på at ei stripe heilt sørvest i planområdet i kommuneplanen er avsett som LNF-område. Dette må anten planleggjast som eit grønt føremål (basert på faktisk bruk) i reguleringsplanen, eller utelatast frå planarbeidet. Forslagsstillarane tek stilling til dette før oppstarten vert kunngjort, og kartskissa eventuelt endra».

Metode

Området hvor fritidsboligene er tenkt lokalisert ble befart til fots, med fokus på potensiell forekomst av sjeldne eller rødlistede arter (Kålås m.fl. 2010) eller prioriterte naturtyper etter DN-håndbok nr. 13 (2006, oppdatert 2007).

Informasjon om området er samlet inn gjennom litteratur- og databasegjennomgang (bl.a. Moe & Tvedt 2008).

Vurdering av virkninger på naturmiljøet

Planområdet ligger like nordvest for Eikelandsvatnet. Det har relativt liten variasjon i naturmiljøene, og eldre kulturlandskap (nedlagte bruk.) er et utpreget trekk sørvest i området, med trivial bjørkeskog i en ung suksessjonsfase ellers, dessuten en del fritidsbebyggelse. Det ble ikke avgrenset prioriterte naturtypelokaliteter etter DN-håndbok nr. 13, ei eller funnet rødlistede arter, av den grunn at slike sannsynligvis ikke finnes i eller inntil planområdet.

Tiltaket medfører en del inngrep i marka. Det er ikke registrert viktige naturverdier som er avhengige av dagens naturtilstand. Tiltaket vil neppe ha stor negativ influens på de registrerte naturkvalitetene. Av denne grunn ansees tiltaket å få små negative virkninger på naturmangfoldet.

Begrensninger

Det er ikke kjent begrensninger i forhold til tiltaket hva angår vern ell., og planområdet er ikke regulert til noe spesielt formål, bortsett fra den smale stripen med LNF-område i sørvest.

Innhold

1 INNLEDNING	5
Utdrag fra naturmangfoldloven	5
2 UTBYGGINGSPLANENE.....	7
3 METODE	8
Datagrunnlag	8
4 AVGRENSING AV INFLUENSOMRÅDET	8
5 STATUS OG VERDI.....	9
Kunnskapsstatus	9
Naturgrunnet.....	9
Artsmangfold.....	9
6 REFERANSER	11

1 INNLEDNING

St.meld. nr. 42 (2000-2001) om biologisk mangfold formulerer nasjonale resultatmål for bevaring av dette. To av resultatmålene er:

- I truede naturtyper **skal inngrep unngås**, og i hensynskrevende naturtyper **skal viktige økologiske funksjoner opprettholdes**.

- Truede arter skal opprettholdes på eller gjenoppbygges til livskraftige nivåer.

Utdrag fra naturmangfoldloven

Etter naturmangfoldloven er følgende bestemmelser sentrale i all natur- og artsforvaltning:

§ 7. (prinsipper for offentlig beslutningstaking i §§ 8 til 12)

Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.

§ 8. (kunnskapsgrunnlaget)

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.

§ 9. (føre-var-prinsippet)

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

§ 10. (økosystemtilnærming og samlet belastning)

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

§ 11. (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)

Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.

§ 12. (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere,

nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.

Figur 1. Fra området hvor fritidsboligene er tenkt bygget, med gjengroende, tidligere beitemark som i dag utvikler seg i retning trivialskog med bjørk, selje og rogn. Fattig småbregneskog, ofte med mye gress er typisk her, mens den tidligere utmarka for det meste har fattig blåbærskog. Foto: Dag Holtan.

3 METODE

Området hvor den planlagte hyttegrenda er tenkt lokalisert ble befart til fots, med fokus på potensiell forekomst av sjeldne eller rødlistede arter (Kålås m.fl. 2010) eller prioriterte naturtyper etter DN-håndbok nr. 13 (2006, oppdatert 2007).

Informasjon om området er samlet inn gjennom litteratur- og databasegjennomgang og eget feltarbeid 20.06.2012.

Datagrunnlag

Datagrunnlag er et uttrykk for grundighet i utredningen, men også for tilgjengeligheten til de opplysningene som er nødvendige for å trekke konklusjoner på status/verdi og konsekvensgrad.

Utbyggingsplanene og dokumenter i den forbindelse er mottatt fra oppdragsgiver. Vurdering av dagens status for det biologiske mangfoldet i området er gjort på bakgrunn av gjennomgang av litteratur og tilgjengelige databaser, samt egen befaring 20.06.2012.

Befaringen ble foretatt under gode værforhold, med lettskyet, pent vær.

4 AVGRENSING AV INFLUENSOMRÅDET

Influensområdet defineres her som alt landareal som berøres av utbyggingen og en ca. 100 meter bred sone rundt disse. Dette er en relativt grov og skjønnsmessig vurdering, basert på hvilke naturmiljøer og arter i området som kan bli indirekte berørt av tiltaket. Influensområdet sammen med de planlagte tiltakene utgjør undersøkelsesområdet.

5 STATUS OG VERDI

Kunnskapsstatus

Det var på forhånd dårlig kunnskap omkring det naturmangfoldet i selve undersøkelsesområdet, og en gjennomgang av for eksempel herbariemateriale som ligger ved de offentlige museene fra Samnanger kommune ikke har relevante innsamlinger fra det aktuelle området.

Området ble ikke grundig undersøkt i forbindelse med kartleggingen av naturtyper i Samnanger kommune (Moe & Tvedt 2008), trolig da det ble antatt å ikke inneholde viktige naturtyper eller artsforekomster.

Ved egne undersøkelser 20.06.2012 ble karplantefloraen, vegetasjonstypene, fugle- og dyrelivet, lav- og mosefloraen og eventuelle naturtypelokaliteter kartlagte.

Naturgrunnlaget

Berggrunn

Området dekkes av berggrunnsgeologisk kart Bergen (Ragnhildstveit & Helliksen 1997). Dette viser at hele denne delen av «Samnangerfjella» har fattige, harde og sure bergarter som ulike gneiser. Denne gir vanligvis bare opphav til en relativt nøysom og fattig vegetasjon, og mye av vegetasjonen ved planområdet består av ung, fattig skog på tynt jorddekte svaberg.

Topografi

Planområdet ligger like nordvest for Eikelandsvatnet. Området preges generelt av en moderat storskalatopografi, med høye fjell og relativt åpne fjelldaler, og planområdet ligger i en sørøstvendt skråning ned mot vatnet.

Klima

Planområdet ligger i ytre til midtre fjordstrøk med middels til relativt høy årsnedbør, dvs. mer enn 1500 mm i året og 200 – 220 døgn med nedbør over 0,1 mm (Førland & Det norske meteorologiske institutt 1993). Området er plassert i sørboreal vegetasjonssone (Moen 1998). Moen plasserer samtidig området i sterkt oseaanisk vegetasjonsseksjon. Dette samsvarer i stor grad med karplantefloraen, som viser klare oseaaniske trekk, uten at det ble gjort funn av sjeldne eller spesielt kravfulle arter.

Menneskelig påvirkning

Området er generelt preget av betydelig kulturpåvirkning, og bygging av fritidsboliger har pågått allerede over en lang periode. Påvirkningen gjelder for hele området i vid forstand, inkl. langvarig kontinuitet i gårdsdrift med utmarksbeite (stort sett nedlagt i dag).

Artsmangfold

Generelle trekk

Karplantefloraen er ikke rik i noen del av undersøkelsesområdet, og det ble ikke gjort funn av kravfulle eller interessante arter som indikerer forekomst av rikere miljøer.

Lav- og mosefloraen er neppe relevant, da verken planområdet eller influensområdet har forhold for kravfulle eller sjeldne arter. Eksempelvis er også lungeneversamfunnet fraværende.

Tidspunktet var ikke godt egnet til å fange opp *fungaen* (soppfloraen). Det er likevel ingenting som skulle tilsi forekomst av rødlistede eller sjeldne arter, slik man har en del av i de rikere, soleksponerte edellauvskogsmiljøene i deler av Hardangerfjorden (særlig Kvam, Granvin, Ulvik og deler av Samnanger).

Virvelløse dyr ble ikke vektlagt ved undersøkelsen. Det var ikke indikasjoner på at undersøkelsesområdet har særskilte kvaliteter for disse organismegruppene.

Av *fugl* ble det ikke gjort observasjoner som tyder på at planområdet kan sies å ha betydning som hekke- eller rasteplass for sjeldne arter.

Det er heller ikke kjent at området skal ha spesiell betydning for interessante *pattedyrarter*.

Rødlistearter

Det ble ikke funnet rødlistede arter etter dagens rødliste. Potensialet for funn av rødlistearter, uansett artsgruppe, anses også som meget beskjedent.

Konklusjon

Tiltaket vil derfor neppe ha stor negativ influens på de registrerte naturkvalitetene. Av denne grunn ansees tiltaket å få små negative virkninger på naturmangfoldet.

6 REFERANSER

Litteratur

Direktoratet for naturforvaltning 2006 (oppdatert 2007). Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13-1999.

Førland, E. & Det norske meteorologiske institutt. 1993. Årsnedbør. Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.1. Statens kartverk.

Kålås, J.A., Viken, Å., Henriksen, S. & Skjelseth, S. (red.) 2010. Norsk rødliste for arter 2010. Artsdatabanken, Norge.

Moe, B. & Tvedt, K. 2008. Kartlegging og verdisetting av naturtyper i Samnanger kommune. Samnanger kommune og Fylkesmannen i Hordaland, miljøvernavdelinga. MVA-rapport 1/2008. 66 s. ISBN 978-82-8060-060-8

Moen, A. 1998. Nasjonalatlas for Norge. Vegetasjon. Statens kartverk.

Ragnhildstveit, J. & Helliksen, D. 1997. Geologisk kart over Norge, berggrunnskart Bergen – M: 1:250.000. Norges geologiske undersøkelse.

Internettressurser

<http://artskart.artsdatabanken.no/Default.aspx> (artssøk)

<http://www.dirnat.no/inon> (kart over inngrepsfrie naturområder)

<http://dnweb12.dirnat.no/nbinnsyn/asp/avsok/sokgeo.asp> (Naturbase)

<http://www.gislink.no/gislink/> (kartavgrensinger for naturtypelokaliteter mv.)

<http://www.nhm.uio.no/lav/web/index.html> (database over funn av lav i Norge)

<http://www.nhm.uio.no/botanisk/mose/> (database over funn av moser i Norge)

<http://www.nhm.uio.no/botanisk/sopp/> (database over funn av sopp i Norge)